

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.16>

УДК 658.5:004

T. V. Chernychko,

д. е. н., професор, професор кафедри економіки та фінансів,

Мукачівський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0498-9130>

I. M. Kozyk,

доктор філософії, старший викладач кафедри економіки та фінансів,

Мукачівський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7113-663X>

O. D. Panchenko,

старший викладач кафедри інженерії, технологій та професійної освіти,

Мукачівський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-1497-7176>

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

T. Chernychko,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Head of the Department of Economics and Finance, Mukachevo State University

I. Kozyk,

PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Economics and Finance,

Mukachevo State University

O. Panchenko,

Senior Lecturer of the Department of Engineering, Technology, and Vocational

Education, Mukachevo State University

THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN CRISIS CONDITIONS

Загальною метою статті є аналіз того, як цифрові технології впливають на стратегії виживання і розвитку підприємств під час криз. Це включає визначення того, як цифрові інструменти сприяють підвищенню ефективності операцій, забезпеченню безперервності бізнесу, адаптації до нових умов ринку, а також вивчення можливостей для інновацій та розвитку нових бізнес-моделей. Особливу увагу буде приділено аналізу ключових цифрових технологій, таких як хмарні обчислення, штучний інтелект, автоматизація процесів, великі дані та блокчейн, і тому, як ці технології допомагають підприємствам швидко реагувати на зовнішні виклики. Окреслено практичні кейси використання цифрових технологій у різних галузях економіки, що дозволить сформулювати рекомендації для підприємств різного розміру і профілю. Особливу увагу буде приділено тому, як ці технології можуть знижувати ризики, підвищувати конкурентоспроможність підприємств і забезпечувати сталий розвиток навіть в умовах криз. Зроблено висновки, щодо ролі цифрових технологій як інструменту виживання та розвитку підприємств під час кризових ситуацій і запропоновано конкретні рекомендації щодо їх ефективного використання.

The article examines the impact of information technologies (IT) on the development of enterprises in times of crisis. It is noted that the increasing frequency of economic, political, and social crises forces businesses to seek new ways to adapt in order to maintain competitiveness. Digital technologies have become a key tool for optimizing operations and fostering innovation. The scientific analysis of the role of IT during crises allows for the exploration of new management models that contribute to the further development of entrepreneurship theories, innovation, and digital transformation. The aim of the article is to analyze and study the impact of information technologies on the survival and development of enterprises during crises. The article identifies the main directions for implementing digital technologies in business development, as well as key tasks that enable a comprehensive assessment of the impact of IT on enterprise

development and the creation of practical recommendations for their effective integration into business processes. The practical objectives of the research include developing recommendations for businesses on the effective use of digital solutions to overcome crises, preserve jobs, and ensure sustainable development. The article analyzes the role of process automation, big data, cloud computing, artificial intelligence, and the Internet of Things in enterprise management. Practical case studies on the use of digital technologies in various sectors of the economy are outlined, which will help formulate recommendations for businesses of different sizes and profiles. Special attention is given to how these technologies can reduce risks, enhance competitiveness, and ensure sustainable development even in times of crisis. Conclusions are drawn regarding the role of digital technologies as a tool for business survival and development during crises, and specific recommendations are provided for their effective use. The importance of cybersecurity and risk management is highlighted, as they are crucial for protecting information and ensuring business continuity. The conclusions confirm that IT not only serves as a means for business survival but also as a factor for strategic growth and competitive advantage.

Ключові слова: *цифрова економіка, інформаційні технології, цифрова трансформація, автоматизація, бізнес-процеси, конкурентоспроможність, штучний інтелект, кібербезпека.*

Keywords: *digital economy, information technologies, digital transformation, automation, business processes, competitiveness, artificial intelligence, cyber security.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Зростаюча частота економічних, політичних та соціальних криз змушує підприємства шукати нові шляхи адаптації та збереження конкурентоспроможності на ринку. Одним з ключових інструментів у цій адаптації є цифрові технології, що

забезпечують можливість швидкого реагування на зміни, оптимізації операцій та розвитку інновацій.

З наукової точки зору, аналіз ролі цифрових технологій під час криз дає можливість вивчити нові моделі управління та адаптації, що сприяє подальшому розвитку теорій підприємництва, інновацій та цифрової трансформації. Практичні завдання, що випливають із цього дослідження, включають розробку рекомендацій для бізнесу щодо ефективного використання цифрових рішень для подолання кризових ситуацій, збереження робочих місць, підвищення продуктивності та забезпечення сталого розвитку підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема впливу інформаційних технологій (ІТ) на розвиток підприємств в кризових умовах є предметом численних досліджень як у сфері економіки, так і в управлінні бізнесом. Різні аспекти використання ІТ розглядаються в контексті їхнього впливу на продуктивність, конкурентоспроможність та стійкість підприємств в умовах цифрової економіки. Одним із перших ґрунтовних досліджень у цій сфері було дослідження М. Портера та В. Міллера, які ще у 1985 році розглянули інформаційні технології як стратегічний інструмент, здатний змінювати структуру галузей і впливати на конкурентні позиції компаній. Вони підкреслили важливість ІТ для створення конкурентних переваг шляхом покращення ефективності бізнес-процесів та зниження витрат. Подальші дослідження підтверджують, що впровадження ІТ сприяє не тільки зростанню операційної ефективності, але й стимулює інновації.

В наукових працях вітчизняних вчених досить широко обговорюється питання впливу цифрових технологій на розвиток підприємства у кризових умовах, зокрема: Сойма С., Білоусько Т., Вдовічена О., Рачинська Г. та ін.

Так, наприклад, Арзянцева Д. та Василенко Ю., звертають увагу на дослідження процесів інтеграції цифрових технологій в управління підприємствами, використовуючи такі методи, як хмарні обчислення та CRM-платформи [1]. Гарматій С. звертає увагу на аналізі впливу

цифровізації на процеси євроінтеграції підприємств держави. Вчений визначає основні механізми організації та економічного управління, що сприяють адаптації національної економіки до вимог цифровізації [2]. Сучасні умови цифровізації вимагають постійного дослідження та подальшого розвитку цифрових технологій у підприємницькій діяльності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз та дослідження впливу інформаційних технологій на виживання і розвиток підприємств під час криз. У статті визначаються основні напрями для впровадження цифрових технологій у розвиток підприємства, визначити ключові завдання, які дозволять комплексно оцінити вплив інформаційних технологій на розвиток підприємств та розробку практичних рекомендацій для їх ефективної інтеграції в бізнес-процеси.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний розвиток підприємств значною мірою залежить від впровадження та ефективного використання інформаційних технологій (ІТ). ІТ суттєво змінюють підходи до управління, виробництва, маркетингу та взаємодії з клієнтами, відкриваючи нові можливості для зростання та інновацій. Особливо відчутний вплив цифровізації на розвиток підприємства в умовах кризи. Саме впровадження в управління та діяльність організації цифрових технологій є одним з ефективних антикризових методів, що сприяють уникнення невизначеності та соціально-економічних потрясінь [3].

Цифрова економіка демонструє економічні відносини, що базуються на сучасних цифрових технологіях, інноваційних підходах щодо інтеграційних процесів інформаційних технологій та комплексу бізнес-процесів, які формують високотехнологічну економічну систему загалом [4].

Підприємство, як основний елемент економічних відносин, у своїй діяльності, особливо в кризових умовах, відчуває вплив цифрової економіки та процесів щодо цифрової трансформації. І цей вплив є важливим, оскільки інформаційні технології сприяють адаптації бізнесу до зміни та забезпечують

його стійкість. Криза часто виступає каталізатором для впровадження інформаційних технологій, що трансформують бізнес-моделі.

Розглянемо ключові аспекти впливу інформаційних технологій на розвиток підприємства в кризових умовах:

1. Швидкість адаптації. Під час кризи важливою є також здатність підприємств до швидкої адаптації. Інформаційні технології допомагають компаніям швидко реагувати на зміни ринку та потреби клієнтів. Наприклад, впровадження електронної комерції та цифрових платформ дозволяє підприємствам розширювати свої ринки збуту та знаходити нових клієнтів навіть у період економічної нестабільності. Онлайн-комунікації та маркетингові інструменти допомагають швидко адаптувати стратегії просування товарів і послуг, що підвищує шанси на виживання в умовах жорсткої конкуренції.

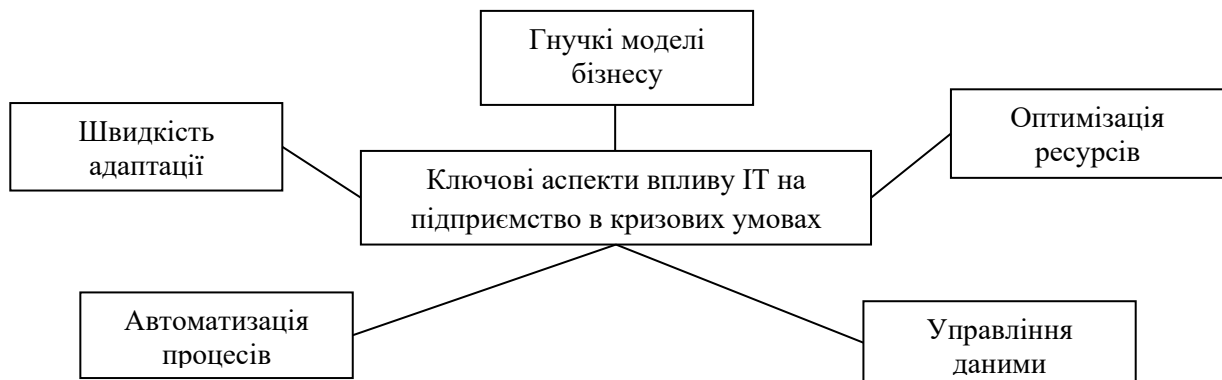
2. Автоматизація процесів. ІТ дозволяють автоматизувати виробничі, адміністративні та управлінські процеси, що знижує витрати на виробничу силу та підвищує ефективність. Автоматизація дозволяє скоротити час, необхідний для виконання рутинних завдань, таких як облік, логістика, управління запасами та комунікація з клієнтами. Використання спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє уникнути людських помилок і забезпечує більш точне управління даними. У часи кризи, коли швидкість і точність прийняття рішень стають особливо важливими, це може дати підприємствам значні переваги.

3. Аналіз та управління даними. Використання аналітичних інструментів допомагає підприємствам краще аналізувати ринкові тренди, споживчі настрої та внутрішні процеси.

4. Дистанційна робота та гнучкі моделі бізнесу. У кризових умовах ІТ сприяють організації дистанційної роботи, що дозволяє підприємствам продовжувати свою діяльність навіть за умов обмеженості, таких, наприклад, як пандемія [5].

ІТ – рішення, такі як системи ERP (Enterprise Resource Planning), дозволяють підприємствам більш ефективно управляти ресурсами, включаючи фінанси, запаси та людські ресурси [6].

Дані аспекти дозволяють зберігати гнучкість і пристосовуватися до змін у попиті чи доступності ресурсів, забезпечувати безперервність бізнес-процесів, а також приймати та ухвалювати більш обґрунтовані рішення, щодо адаптації до змін (рис.1).

Рис. 1. Ключові аспекти впливу ІТ на підприємство в кризових умовах

Джерело: сформовано авторами

Важливо також звернути увагу на такі поняття, як інновації та конкурентоспроможність. Завдяки інформаційним технологіям, які впроваджуються у діяльність суб'єктів господарювання, підприємства, можуть швидше впроваджувати інновації, тестувати нові продукти та послуги, а також швидше реагувати на зміни ринку, що важливо для збереження конкурентоспроможності в кризовий період. Також слід зазначити, що для підприємства, що впроваджують цифрові платформи для взаємодії зі споживачами, головним аспектом буде клієнт, відносини з ним та цифровізація клієнтського досвіду (онлайн-магазини, мобільні додатки, соціальні мережі). Як наслідок цього, підприємства отримують можливість зберігати клієнтів і навіть розширювати свою базу за рахунок нових каналів продажу [7].

Для підприємства, що розвивається в умовах цифровізації, важливо враховувати такий фактор, як безпека та управління ризиками. Інформаційні

технології (ІТ) забезпечують засоби для управління ризиками та захисту інформації в кризових умовах. Це включає системи кібербезпеки, моніторинг бізнес-процесів в режимі реального часу та швидку реакцію на загрози [8].

На всіх етапах антикризового управління, цифрове середовище, передбачає імплементацію сучасних ІТ-рішень в інформаційну структуру підприємства в ході реалізації антикризових заходів. Для підприємства це один з методів вижити і розвиватися навіть у складних економічних та соціальних умовах [3].

Бізнес сьогодні стикається з численними викликами, особливо в умовах економічних криз, пандемії та інших глобальних потрясінь. Цифрові технології стали ключовим інструментом, що дозволяє підприємству адаптуватися до змінюваних умов та зберігати конкурентоспроможність.

Особливу увагу слід приділити таким цифровим технологіям, як :

- хмарні обчислення – дозволяють забезпечити доступ до ресурсів і даних з будь-якого місця, що дозволяє підприємствам зменшити витрати на інфраструктуру, використання програмного забезпечення як послуги (SaaS) та інших інноваційних рішень дозволяє підприємствам знизити витрати на інфраструктуру та технічну підтримку. Це особливо актуально для малого та середнього бізнесу, який зазвичай має обмежені фінансові ресурси. Завдяки доступу до хмарних сервісів компанії можуть швидко масштабувати свої потужності залежно від потреб без значних капіталовкладень [9].

- великі дані (Big Data) – дозволяють аналізувати величезні обсяги інформації для прийняття обґрунтованих рішень. Інформаційні технології також надають інструменти для аналізу великих обсягів даних, що є важливим для стратегічного планування та прийняття обґрунтованих рішень. Використання аналітичних систем дозволяє підприємствам прогнозувати тенденції ринку, визначати нові можливості для розвитку та оптимізувати бізнес-стратегії. Це особливо важливо в умовах нестабільності, коли ризики високі, а точність у прийнятті рішень може визначати успіх або провал компанії.

- штучний інтелект (ШІ) – використовується для автоматизації процесів, покращення обслуговування клієнтів та прогнозування тенденцій;
- інтернет речей (IoT) – дозволяє здійснювати моніторинг та керувати виробничими процесами в реальному часі.

Впровадження інформаційних технологій в умовах кризи відкриває нові можливості для зростання та розвитку підприємства, знаходження нових можливостей для продажу, таких як онлайн-продажі, цифровий маркетинг та інші. Але поряд з цим виникають певні виклики:

- кібербезпека, так, як цифровізація підвищує ризики кіберзагроз, що потребує впровадження додаткових заходів безпеки. Під час кризи кіберзлочинці часто активізують свої атаки, використовуючи уразливі місця в системах захисту компанії;
- необхідність навчання персоналу, адже підприємства повинні інвестувати в навчання співробітників для ефективного використання нових технологій;
- фінансові витрати, які виникають у вигляді значних інвестицій для впровадження нових технологій, що в умовах кризи є викликом.

Тому, підприємству слід оцінити свої потреби у цифрових технологіях та розробити стратегію їх впровадження. Вирішити куди саме інвестувати фінансові ресурси, в навчання співробітників для підвищення рівня цифрової грамотності або зосередитися на питаннях кібербезпеки для захисту даних і ресурсів підприємства [10]. Надійна кібербезпека є основою для збереження довіри клієнтів і партнерів, а також захисту критичної інформації підприємства [11, 12].

Вагома перевага впливу інформаційних технологій на розвиток підприємства в умовах кризи є швидкий доступ до інформації. Знайти відповідь на будь-яке питання, сьогодні – не проблема. За декілька хвилин можна знайти будь – яку інформацію, проаналізувати її і використати її для прийняття важливих цілей, щодо управління підприємством або для вирішення питання, що стосується виходу з кризової ситуації [13, 14].

Інформатизація соціальної та економічної сфери дозволяє як підприємствам, так і її потенційним клієнтам здійснювати взаємозв'язок у віртуальному просторі: організації мають можливість розміщувати інформацію про свої товари і послуги, клієнти – здійснювати передплату або замовлення, ознайомлення з прейскурантом, особливостями обслуговування в даній організації. Це спосіб забезпечення безперервності бізнесу за рахунок організації дистанційної роботи. В умовах, коли багато компаній вимушені перевести своїх працівників на віддалений режим, використання цифрових технологій дозволяє зберегти ефективність і контроль над робочими процесами. Спеціалізовані платформи для управління проектами, відеоконференцій і спільної роботи допомагають командам залишатися на зв'язку, координувати свої дії та своєчасно виконувати завдання [11].

Пандемія COVID-19 стала потужним стимулом для масового переходу компаній на віддалений режим роботи. Інформаційні технології забезпечують всі необхідні інструменти для цього: платформи для відеоконференцій, засоби для спільної роботи, онлайн-системи для управління проектами та комунікаційні інструменти. Віддалена робота дозволяє підприємствам продовжувати функціонувати навіть у разі обмежувальних заходів і гарантує, що працівники можуть ефективно виконувати свої завдання з будь-якої точки світу [12, 15].

Важливим фактором виживання підприємства в умовах кризи є інновації. Інноваційні технології дозволяють покращувати клієнтський досвід, що є важливим методом у збереженні лояльності споживачів. Використання чат-ботів, штучного інтелекту для персоналізації пропозицій і аналізу поведінки клієнтів сприяє підвищенню якості обслуговування та задоволеності споживачів. Підприємства, які активно використовують такі інструменти, мають можливість не тільки зберегти наявну клієнтську базу, а й залучити нових клієнтів навіть у періоди економічного спаду. Підприємства, які активно впроваджують інновації та інвестують в інформаційні технології, отримують суттєву перевагу перед конкурентами.

ІТ-технології стають не просто способом виживання фірми, а також важелем для стратегічного зростання та розвитку та побудови довгострокової конкурентної переваги за рахунок цифрових технологій.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. В умовах сучасної економіки кризи стають все більш непередбачуваними і частими, що підштовхує підприємства до активного впровадження інформаційних технологій (ІТ) як засобу виживання та адаптації. ІТ вже не сприймаються як опція, а стають необхідністю для підтримки та розвитку бізнесу в умовах нестабільності. Визначено, що вплив інформаційних технологій на розвиток підприємства в кризових умовах є важливим, ключовим фактором, інструментом підтримки бізнесу в умовах кризи. Підкреслено, що інформаційні технології в умовах кризи стають не просто допоміжним ресурсом, а основою для забезпечення стійкості, розвитку і зростання підприємств. Вони дозволяють компаніям швидше адаптуватися до змін, ефективніше керувати своїми ресурсами, знижувати витрати та підвищувати продуктивність. Інвестиції в ІТ-рішення можуть стати вирішальним чинником, що визначить, чи зможе підприємство успішно подолати кризу та вийти з неї сильнішим.

Важливою перспективою є відкриття нових можливостей для розвитку та зростання підприємства за рахунок впровадження інформаційних технологій, що дасть можливість не тільки вижити в кризових умовах, а й зміцнити позиції на ринку та серед конкурентів.

Література

1. Арзянцева, Д., Захаркевич, Н., Іжевський, П., Крушинська, А. (2024). Використання штучного інтелекту в процесі ухвалення управлінських рішень на підприємстві. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Економіка»*. № 6 (34). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/12220>

2. Гарматій, С. (2023). Формування організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів підприємств національної економіки в умовах цифровізації процесів. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції учених та студентів «Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства». Тернопіль. ТНТУ. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/44168>.

3. Сойма, С., Білоусько, Т., Вдовічена, О. (2022). Цифровізація антикризового менеджменту підприємства в умовах війни. *Економіка та суспільство: електронний журнал з економічних наук*. Одеса: ВД «Гельветика». №44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-115>.

4. Dziamulych, M., & Shmatkovska, T. (2022). The influence of modern information systems and technologies on the formation of the digital economy. *Economic Forum*, 12(2), 3-8. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-21>.

5. Бужимська, К. О., Желіховська, М. В. (2021). Сучасні тенденції та моделі розвитку підприємництва в умовах цифрової економіки. *Підприємництво і торгівля*. (28). 15-19. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2021-28-02>.

6. Іртищева, І. О., Сенкевич, О. Ф. (2020). Цифрова трансформація регіонів України: об'єктивна необхідність, принципи цифрового розвитку та особливості регулювання. *Регіональна економіка*. №1. С. 14-21.

7. Рачинська, Г. В. (2022). Засади цифрової економіки в інфраструктурі сучасного бізнесу. *Економіка та суспільство: електронний журнал з економічних наук*. Одеса: ВД «Гельветика». № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-107>.

8. Гаврилюк, О. О., Кужелев, М. О. (2023). Розвиток цифрової економіки: тенденції та перспективи. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2023/conf/1.7/STSEPtAIS_2023_proc.pdf#page=100.

9. Фоменко Д. В., Осмак, Д. І. (2024) Організаційно-економічні особливості кризових ситуацій в інноваційній економіці. *Економіка*. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.85-11>.

10. Дергачова, В. В., Колешня, Я. О. Вплив сучасних інформаційних технологій на економічну безпеку підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України Київський політехнічний інститут*. 14 (2017): 431-437.

11. Рощина, Н. В., Черненко, Н. О. (2016). До питання впливу ІТ-систем на економіку України. *Ефективна економіка*. № 4. DOI: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4884>.

12. Розвиток національної економіки на інноваційній основі: тенденції та перспективи: колективна монографія / [Курмаєва, П. Ю., Слатвінського, М. А]. Умань: ФОП Жовтий О. О.

13. Закон України «Про інформацію». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

14. Закон України «Про доступ до публічної інформації». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

15. Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/en/news/News/212632.html>

References

1. Arziantseva, D., Zakharkevich, N., Izhevskiy, P. and Krushynska, A. (2024), "Use of artificial intelligence in managerial decision-making processes in enterprises", *Scientific Innovations and Advanced Technologies, Series "Economics"*, vol. 6 (34), available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/12220> (Accessed 15 October 2024)

2. Harmatiy, S. (2023), "Formation of organizational-economic mechanisms of enterprises' euro-integration processes in national economies under digitalization", available at: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/44168> (Accessed 15 October 2024)

3. Soyman, S., Bilousko, T. and Vdovychenko, O. (2022), "Digitalization of crisis management in enterprises during war", *Economics and Society: Electronic Journal of Economic Sciences*, vol. 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-115>.

4. Dziamulych, M., and Shmatkovska, T. (2022), "The influence of modern information systems and technologies on the formation of the digital economy", *Economic Forum*, vol. 12(2), pp. 3-8. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-21>.

5. Buzhymyska, K. O. and Zhelihovska, M. V. (2021), "Modern trends and models of entrepreneurship development in the digital economy", *Entrepreneurship and Trade*, vol. 28, pp. 15-19. <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2021-28-02>.

6. Irtishcheva, I. O. and Senkevich, O. F. (2020), "Digital transformation of Ukraine's regions: objective necessity, principles of digital development, and regulation specifics", *Regional Economy*, vol. 1, pp. 14-21.

7. Rachynska, H. V. (2022), "Fundamentals of digital economy in modern business infrastructure", *Economics and Society: Electronic Journal of Economic Sciences*, vol. 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-107>.

8. Havrylyuk, O. O. and Kuzhelev, M. O. (2023), "Development of the digital economy: Trends and prospects", available at: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2023/conf/1.7/STSEPtAIS_2023_proc.pdf#page=100 (Accessed 19 October 2024)

9. Fomenko, D. V. and Osmak, D. I. (2024), "Organizational and economic peculiarities of crisis situations in the innovation economy", *Economics*, vol. 85. <https://doi.org/10.32782/bses.85-11>.

10. Derhachova, V. V. and Koleshnya, Ya. O. (2017), "Impact of modern information technologies on enterprise economic security", *Economic Bulletin of*

the National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute”, vol. 14, pp. 431-437.

11. Roshchyna, N. V. and Chernenko, N. O. (2016), “On the question of the influence of IT systems on Ukraine's economy”, *Effective Economy*, vol. 4, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4884> (Accessed 19 October 2024)

12. Kurmaeva, P. Y. and Slatvinskyi, M. A. (2015), *Rozvytok natsional'noi ekonomiky na innovatsijnij osnovi: tendentsii ta perspektyvy* [Development of the national economy based on innovation: trends and prospects], FOP Zhovtyi O. O., Uman, Ukraine.

13. Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine “On Information”, Official Website of the Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (Accessed 19 October 2024)

14. Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine “On Access to Public Information”, Official Website of the Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (Accessed 19 October 2024)

15. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine “On Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine”, Official Website of the Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <https://www.rada.gov.ua/en/news/News/212632.html> (Accessed 19 October 2024).

Стаття надійшла до редакції 18.10.2024 р.